

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie we Środę dnia 7 Grudnia r. s. 1832 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 28 listopada.

Przez Reskrypt CESARSKI z d. 26 sierpnia b. r. Chan ordy Kirgiz-Kaysaków, nazwany Bukiejewską, *Dżangier-Bukiejew*, mianowany kawalerem orderu Sw. Anny i klasy z koroną.

— Przez Ukazy CESARSKIE do Kapituły orderów z d. 10 b. m. na poświadczenie Kijowskiego Wojennego, a Wołyńskiego i Podolskiego Jenerał-Gubernatora Jenerał-Adjutanta Lewaszewa, o pracach i gorliwej służbie następnych urzędników, mianowani zostali kawalerami orderów: S. Anny 2 klasy: Sekretarz jego kancelaryi Ass. Kol. *Rudnicki*; tegoż orderu 3 klas., zostający przy tymie Jenerał-gubernatorze dla szczególnych poleceń Kamerjunker Hr. *Bierżyński*; zaś, urzędujący z wyboru szlachty Członek komitetu do urządzenia miasta Kijowa, Radca St. *Mogilański*, tegoż orderu 2 klasy z koroną.

— Przez Ukaz CESARSKI do Kantoru Dworu z d. 8 b. m. zostający przy Wojennym Jenerał-gubernatorze Moskiewskim Aktuariusz, Xiążę *Alexander Dołgorukow* i Rejestrator Kol. *Dymitr Rachmanow*, mianowani Kamerjunkerami Dworu J. C. M.

— Na przedstawienie Głównodowodzącego czynną armiją, CESARZ JMC 11 b. m. raczył rozkazać: dawnych urzędników byłego Ordonans-hauzu Polskiego w Warszawie: Sekretarza *Deicza*, Audytora *Sokołowskiego*, i Podsekretarza *Jankowskiego*, umieścić w służbie Rosyjskiej: pierwszego przy Komendancie Warszawy, a dwóch ostatnich przy Warszawskim Ordonans-hauzie, nadając im przytęm odpowiednie ich miejscem rangi: *Deiczowi 12tą*, *Sokołowskiemu 9tą*, a *Jankowskiemu 13tą* klasę. (T.P.)

WIADOMOŚĆ O DZIAŁANIACH WOJENNYCH PRZECIWKO GORALOM.

W ciągu ostatnich pięciu lat, dzięki plemiona Goralów Kaukaskich nie jednokrotnie powstawały przeciw Rządowi naszemu, pobudzane do tego przez *Szach-Kazi-Muttę*, rodem z *Szamchalskiego* państwa, *Kajsubuliskiego* zgromadzenia, wsi *Himry*. Chytry ten, zdradliwy, a dumny, człowiek, w niskim stanie zrodzony, umyślał zrobić się niepodległym władcą *Dagestanu*, i, osnawawszy dopięcie zamiaru swojego na zabobonności i ciemności swych jednorodźców, ogłosił się u nich Prorokiem, z wysokości zesłanym, dla przywrócenia w *Dagestanie* duchownego we wszystkich sprawach Rządowych Sądu, znajomego w tym kraju pod nazwiskiem *Szariata*.

Od roku 1828, żądania różnych *Dagestańskich* plemion, o zostawienie im tego Sądu, były powodem do prywatnych pomiędzy nimi zamieszek i niepokojności. Tym czasem, *Kazi-Mutta*, nie należąc do nich otwarcie, tajemnie pomnażał liczbę swoich stronników i wyznawców szerzonej przezeń nauki; ale na początku 1830 roku, zamysły jego zupełnie się wydały.

W lutym roku tego, zebrałszy około 6000 zwolenników swoich, nazwanych *Miuridami*, zbrojną ręką zmuszał wieś całe i gminy do przyjęcia swojej nauki; ale przedsięwzięcia jego nie miały dalekich postępów. Znaczna część zebranego przezeń oddziału została pobita i rozproszoną pod wsią *Chunzak*, miejscem przebywania Chana *Arwarskiego*, i w ślad za tem Jenerał-Porucznik, Baron *Rosen 4ty*, zbliżywszy się ku wsi *Himry*, schronieniu buntownika, zmusił *Kajsubulinców* do poddania się.

Kazi-Mutta, z wioski tej przez samychże mieszkańców wypędzony, i tułając się pomiędzy

dziakami plemionami *Dagestanu*: *Czeczeńcami*, *Galgojajewcami*, *Karabutachami* i innymi, przeniósł do nich swą naukę. Pobudziwszy ich do buntu, wysyłał tłumy ich na wioski, których mieszkańcy zostawali wiernymi Rządowi, i niejednokrotnie napadał nawet na wojsk naszych oddziały; ale porażony za każdym z nimi spotkaniem się, rzucał na ofiarę swoich *Miuridów*, ażeby w innem miejscu płomień buntu na nowo zapalić.

Takim sposobem, zbuntowawszy w roku 1831 *Dagestan-Północny*, *Kazi-Mutta*, napadł na tw. *Burnuję*; ale odparty przez jej załogę d. 27 maja, i pobity przez Jenerał-Majora *Kochanowa*; d. 29 maja pod *Tarką*, uciekł do *Czeczni*. Tam, nowe zgromadziwszy kupy, uderzył na twierdzę *Groźną*, pod którą 23 czerwca również był pobity, i 20go sierpnia ukazawszy się przed *Derbenzem*, za zblizeniem się ku tej twierdzy wojsk naszych z *Tarki* i *Szamachi*, znowu był przymuszony uciekać w góry; ale i tu, pobity 1go listopada pod wsią *Aczeczi*, przez Jenerał-Adjutanta *Pankratjewa*, po szczęśliwem dotarciu aż na przedmieście *Kizlaru*, rozgromiony d. 1go grudnia pod *Czumkieskienem*, od walecznego Półkownika *Mikłaszewskiego*, — znowu znalazł przytulenie w *Himry*.

Tu, niebezpieczny na wszystkie dawniejsze niepowodzenia, *Kazi-Mutta*, zachęcany lekkowiernością swych jednowierców i szczęśliwemi dla siebie wyprawami, nie pozostał w spokojności.

Od początku wiosny teraźniejszego roku, zebrał znaczne tłumy buntowników w *Czeczni*, i pociągnął naprzód ku twierdzy *Władikaukazowi*, a potem ku twierdzy *Groźnej*, ale, rozwiędziawszy się, o mocnem położeniu pierwszej, i zostawszy odparty od drugiej w stanowczy wycieczce załogi, oddalił się w góry, gdzie burząc lud i gromadząc nowych zwolenników, rozpoczął związki z buntownikami *Dagestańskimi*, *Kabardińskimi* i nawet *Zakubańskimi*.

Ażeby położyć koniec dalszym wybiegom tego burzyciela, i bezustannie wznowiającym się częstokwym powstawaniom osad Goralów, CESARZ JMC raczył uznać za dobre, przedsięwziąć jednoczesną powszechną wyprawę przeciwko wszystkim plemionom, które stały się winnemi uczestnictwa z *Kazi-Muttą*.

Naywyższa ta wola została teraz spełnioną: Buntownicy *Galgojajewcy*, *Karabutki*, *Czeczeńcy*, *Dagestańcy*, są ukarani i uśmierzeni. *Kazi-Mutta* poległ, broniąc ostatniej swojej kryjówki, niedostępnej rozpadliny *Himry*, a której dotąd poszukiwania Rosyjskie nie przenikały.

Szczegóły tej wyprawy zawierają się w opisie następującym:

Podług ogólnego, Naywyżey przepisane go jej planu, należało Jenerał-Adjutantowi Baronowi *Rosenowi* rozpocząć wyprawę od uśmierzenia *Galgojajewców*, i w tymże czasie Dowódcemu wojskami, na linii rozłożonemu, Jenerał-Porucznikowi *Wieljaminowi*, pójść na *Karabutaków*. Dopelnivszy tego, oba oddziały powinny były połączyć się w *Czeczni*, dla ukarania niepoddających się *Czeczeńców*, a potem ostatecznie pójść na powstańców *Dagestańskich*.

Oba oddziały dokonały przeznaczonego im osobnych działań z niepojętą szybkością i skutkiem; wszędzie pokonywając opór zbuntowanych i niepoliczonych przeszkody, od przyrodzenia w kraju tym dla swobodnych obrotów wojsk stawione.

Połączywszy się na granicy ziem *Czeczeńskich* pod wsią *Achembarioją*, oba te oddziały, pod osobistym dowództwem Jenerał-Adjutanta

Barona *Rosena*, nie przestawali swoich działań *Czeceńcy* po wszystkich miejscach, albo dobrowolnie się poddawali, albo byli przymuszeni do tego mocą oręża; dawali zakładników na utrzymanie wierności swojej w czasie przyszłym, i płacili nakładem na nich winę, na wynagrodzenie mieszkańcom zrabowanych i poniszczonych przez nich wiosek, które wiernymi nam pozostali. Główniejszego w *Czechni* oporu, Jenerał-Adjutant Barona *Rosena* doznał pod wsią *Hermenczukiem*; ubezpieczeni niedostępnością miejsc, i na obietnicach *Kazi-Mutty*, mającego tam osobiście ze znaczną pomocą przybydź, polegając *Czeceńcy*, w liczbie więcej 3,000 ludzi, zebrali się do tej wioski, otoczyli ją okopami i zawałami, i postanowili bronić się do ostatniego.

Ale niezachwiane męstwo wojsk naszych, łatwo odniosło nad nimi tryumf. Pod zastoną morderego ognia baterji, umiejętnie urządzonej przez Jenerał-Porucznika *Wieljamina*, dwa półki, *Butyrski* i *Moskiewski* piesze, i jeden batalion 41go półku strzelców, rzuciły się na okopy huntuowników, i zdobyli je, działając samą tylko zimną bronią. Wypędzwszy ich z okopów, rozpoczęli straszną bitwę w wąskich ulicach wiojski i po ogrodach ją otaczających, a nakoniec zmusili ich do zupełnej ucieczki, w której *Czeceńcy*, rozsypali się po górach i blisko położonych lasach.

Zapamiętałość, z jaką w rozprawie tej potykali się *Czeceńcy*, może się nazwać bezprzykładną. Między innymi, po zajęciu wioski, kupa ich w liczbie 6000 ludzi, pod dowództwem *Mutty Abdurachmana*, znajomego stronnika *Kazi-Mutty*, była odcięta i otoczona w jednym wielkim domu. Ludzie ci nie mogli spodziewać się żadnego ratunku; ale na uczynione im przełożenie poddania się, odpowiedzieli pieśniami z *Alkoranu*, używanymi przez *Góralów*, poświęcających się na zginienie; i, porobiwszy otwory w ścianach, zaczęli celnie do wojsk strzelać. Kilka granatów, z rąk puszczonych w kominy, i w środku domu rozpękłych, hynaymniej ich nie zachwiała; ażeby położyć koniec ich oporowi, rozkazano dom zapalić. Dusząc się dymem, 1000 ludzi wyszło i oddało się w niewolę; kilku innych z puginami i szaszkami w zapamiętałości wybiegli z domu i rzucili się na bagnety, ale wielka część z *Mutty Abdurachmanem* zginęła w płomieniach, nieprzejmując swojego śpiewania.

Kazi-Mutta, co się później stało wiadomem, przez ciąg tej bitwy z całą bandą swoją w blizkich przebywał lasach. Ale widząc zgubę *Hermenczuka*, rozstał swych stronników, sam uciekł do *Dagestanu* i zaczął utwierdzać się w *Himrach*, dokąd nanowo potrafił zgromadzić do 3,000 swoich *Miuridów*.

Jenerał-Adjutant Barona *Rosena*, otrzymawszy to doniesienie, natychmiast przygotował się do wyruszenia ku temu punktowi.

Droga do *Himry*, która od strony *Czechni* niezwykle stawi zawady, od wioski *Karanay* idzie na wierzchołek wysokiego, zawsze śniegami pokrytych gór pasma, z którego potem spuszcza się na przestrzeni 4ch wiorst, po wąskiej i nadzwyczajnie krętej, kamienistej drożynie, w dół pochyłości i urwisk gór; dalej na takieże przestrzeni idzie przez ciasne skaliste ustępy, z jednego z nich nie inaczej spuścić się można, jak po przystawianych drabinach. Nakoniec droga ta, złączysz się z inną, wiedącą ze wsi *Erpeli*, coraz więcej a więcej węża się przez wznoszące się po obu stronach, prawie wiszące skaliste góry, i przed wsią *Himry*, przegrodzona trzema kamiennymi ścianami, z których pierwsza wzmocniona po bokach dwiema niewielkimi basztami murowanymi, na spadzistościach bardzo sztucznie są porobione kilka-piętrowe zawały kamienne, dla bronięcia ściany wystrzałami.

Tąto drogą, ruszył oddział, przeznaczony na zdobycie *Himry*, a złożony z dwóch batalionów *Chersońskiego* grenadyerskiego półku, pięciu rot *Erywańskiego* karabinierskiego, jednego

batalionu *Tyfliskiego* pieszego, jednego batalionu 41go strzelców, jednego batalionu *Abszarońskiego*, 2ch batalionów *Butyrskiego* pieszego, zbiorowej rot 43go półku strzelców, półbatalionu *Kaukaskiego* Saperów i 395 ludzi pieszo kawalerji konno-Gruzińskiego, 1go i 2go konno-Zaukaskich, *Terskiego* i *Mozdokskiego* półków kozackich, z 6cią działami górnymi i 8mią moździerzami.

Dnia 11 października, Jenerał-Porucznik *Wieljaminow*, korzystając z mgły gęstej, zszedł, z częścią powierzonej mu awangardy, z pierwszego ustępu, i odparłszy przodowych strzelców nieprzyjacielskich, niezwłocznie zajął się robieniem drogi, ażeby ułatwić możność wprowadzenia górnej artylleryi, dla działania przeciwko ścianom.

W przeciągu 6ciu dni, cały połączony oddział, z niepodobieństwem do wiary usiłowaniami i trudami, pomykając się krok za krokiem na przód, robiąc drogę, odpierając nieprzyjaciela i wypędzając go zpo zawałów, w wielu po drodze miejscach porobionych, dnia 17 października, stanął nakoniec w miejscu schodzenia się dróg, wiedących do *Himry*, przez sławny swoją niedostępnością wąwóz, o którym *Górale* mawiali: „że Rosyianie chybaby z deszczem do nich spaść mogli.“

Przed wejściem do tego wąwozu, potrzeba było oczyścić z huntuowników góry, przyległe przerynaniu się na krzyż dróg, ażeby zabezpieczyć komunikacyę wojskom, wchodzącym do wąwozu, z pozostającymi za nim. Przedsięwzięcie to zostało wykonane wzorową odwagą batalionów *Erywańskiego* półku karabinierów, pod dowództwem Adjutanta bokuwego, Półkownika *Xiążecia Dadianowa*, który wziął się na skały z szybkością, zdumiewającą *Góralów*, a zmuszającą ich do ucieczki. W tymże czasie spuścił się z drugiej strony gór celniejszy ze stronników *Kazi-Mutty*, *Homzat-Bek*, z tysiącem *Góralów*, dla działania z tyłu wojsk naszych, jak tylko one wejdą do wąwozu; ale, ukazawszy się w tymże czasie z tyłu jego, na *Erpilińskiej* drodze, batalion *Abszarońskiego* półku, pod dowództwem półkownika *Kluki-von-Klugenau*, zmusił go szybko unosić się w góry.

Po dokonaniu różnych tych poruszeń, Jenerał-Adjutant Barona *Rosena*, widząc swój tył i komunikacyę zabezpieczoną, wydał rozkaz do ataku wąwozu. Część *Butyrskiego* półku wymierzona była samym wierzchołkiem góry, batalion *Erywańskiego* karabinierskiego i 41go strzelców na górne zawały; druga część *Butyrskiego* na zawały niższe; dwie rot *Tyfliskiego* pieszego na zawały, w prawej stronie przytykające do pierwszej kamiennych ścian; nakoniec drugie dwie rot *Tyfliskiego* półku i batalion *Chersońskiego* grenadyerskiego dla szturmowania samej ściany. Spółne to działanie, uwieńczone zostało zupełnym skutkiem. Wspierane na skrzydłach, atakami wojsk, szybko uderzających na zawały, i przykrywane artylleryą górną, przez dogodność miejscowego położenia, działającą na tył nieprzyjaciela, dwie rot *Tyfliskiego* półku i batalion *Chersońskiego* grenadyerskiego, rychło ścianę opanowawszy, i odparłszy nieprzyjaciela, z taką natarczywością go ścigały, że razem z nim wpadły do bram drugiej ściany, a tuż za tym zajęły i trzecią ścianę bez oporu.

A tym czasem, gdy znajdujące się w wąwozie wojska, wypędzały *Góralów* zpoza murów batalion *Erywańskiego* karabinierskiego, *Butyrskiego* pieszego i 41go strzelców półków, wzbierały się na niepodobne do wiary strzemiści góry, i wypędzały z górnych zawałów nieprzyjaciela, który rozpierzechnął się po rozpadlinie i spadzistości góry na prawo od *Himrow*.

Po zajęciu pierwszej ściany przez wojska nasze, pozostali w niewielkich przy nocy kamiennych basztach huntuownicy, nie mogli już ratować się ucieczką, ale się poddać nie chcieli i nuporezywie się bronili. Jenerał-Porucznik *Wieljaminow*, rozkazał artylleryi rozbić w tych basztach przodowe ściany. Co niezwłocznie dekona-

ném zostało, ale Górale z zasadzek nie przestawali strzelać. Wezwano wtedy ochotników z batalionu saperów, którzy, rzuciwszy się na baszty, bagnetem zniszczyli będących w nich na zasadzce. W liczbie tej, znajdowali się *Kazi-Mulla* i pierwsi jego uczniowie; ciała ich pokłóte bagnetami, pozostały w ręku naszych, i nazajutrz poznane były przez Góralów. Nadejście nocy przerwało działania, i przodowe woyska nasze zatrzymały się między trzecim murem a wioską.

O świcie dnia 18 października woyska weszły do *Himry*.

Jenerał-Adjutant *Baron Rosen*, donosząc o tém nowém, sławném dziele woysk naszych, dokonaném w niedostępnych dotąd cięśninach Kaukazu, przez pobicie 3,000 pełnych odwagi Góralów, sławnych celnością strzelania, i rozsypanych po całej przestrzeni gór i rozpadlin, — dodaje, iż wszyscy, od dawnego czasu w kraju tymatujący, jednomyślnie słysząc się dają, że nie zdarzało się im nigdy widzieć położenia miejsca tak niepodobnego do przejęcia, jak spadzistość i cięśnina *Himryjska*. Woyska musiały pokonywać niepodobne do wiary trudności, i sami mieszkańcy nie mogli widzieć bez zdziwienia, jak nasi, pod celami strzałami zpozwawów, wdzierali się na spadzistości gór, za ledwie dostępne. Niezmordowanie w trudach, pogarda niebezpieczeństw, ożywiały wszystkich i każdego z osobna. Ze szczególniejszą wdzięcznością, Jenerał-Adjutant *Baron Rosen*, wspomina o Jenerale Poruczniku *Wielkaminowie*, który wspomagał go w dokonaniu najważniejszego przedsięwzięcia, i o Jenerał-Majorze *Wolchowskim*, który okazał wczorowe mężstwo i roztropność rozporządzeń w sprawowaniu obowiązków Naczelnika Korpusowego Sztabu.

Straciłmy w tej bitwie w zabitych: jednego Ober-Oficera i 40 ludzi z rang niższych; rannych i kontuzjowanych: 2ch Sztab-Oficerów, 35 Ober-Oficerów i 373 ludzi rang niższych.

Wkrótce po wzięciu *Himry*, przybyli do *Barona Bosena*, starszy tej osady, prosząc o miłosierdzie. 19go października przysli starszy niektórzy innych *Kay-Subulskich*, również z oświadczeniem poddania się. Dnia 20 stawili się *Kadowie: Akuszyński i Arakoński*, z powinszowaniami i z uwiadomieniem, że byli spółnik tego buntownika, *Hanzat-Bek*, który uciekł do *Irganaju*, wypędzony został przez samychże mieszkańców tej osady, i oddał się w góry. Kadowie ci obowiązali się poymać i dostawić tego Górala.

O tym, ważnym dla Kaukaskiego kraju wypadku, Jenerał-Adjutant *Baron Rosen*, obwieścił Dagestańskie i inne Góralów pokolenia, przez ogłoszenie w następującem brzmieniu:

„Sprawiedliwość Boża dosięgła burzyciela powszechny spokojności, zwodziciela, *Kazi-Mullę*. Sam on, pierwsi jego wyznawcy, i małstwo zwiedzionych przezeń ludzi, wytepieni przez zwyciężkie Rosyjskie rycerstwo w sławnym z nieprzystępności swojej *Himryjskim* wąwozie. *Himrycy* powiadali, że Rosyjanie mogą do nich spaść tylko z deszczem; lecz zapomnieli, że i kamienie z gór spadają, a gromy i pioruny ugodzają złoczyńców.

„Niechże to posłuży za przykład dla wszystkich wrogów spokojności; niech biegną skruszeni przed Potężny Rząd Rosyjski, i przez miłosierdzie Wielkiego Monarchy Cesarza, znajdą przebaczenie; lecz jeśli ktokolwiek odtąd ośmieli się wzbudzać złośliwe zamysły, ten niech niechybnie surowej karze. Nie ocala go ani góry, ani lasy, ani wąwozy. Wszędzie przenikną zwyciężkie woyska Rosyjskie, wszędzie suchwali zdraycy, będą ukarani. Doświadczyli tego *Galajowie*, *Izkierycy*, *Czeceńcy*, *Himrycy* i inni. Mający uszy, niech słuchają i pomyślą.“ (*G.S.P.*)

Warszawa dnia 11 grudnia.

JW. Hrabina *Strogonow* wyjechała do *Petersburga*.

Wczoraj głosząco, że domy handlowe odebrały wiadomości, iż cytadella Antwerpska pod-

dała się dnia 2 albo 3 b. m.; lecz ta nowina nie jest autentyczną, a jutrzejsza pocztą okaże: czy jest taką.

— Dnia 12 —

JO. Xiążę *Felmarszałek*, Namiestnik Królewski, wyjechał dziś do *Kalisza*, i jest spodziewany z powrotem za dni kilka. (*G.W.*)

P R U S S Y.

Berlin d. 5 grudnia.

Mówią, iż jenerał *Muffling* ma powieść nowe propozycje pojednawcze względem *Hollandy* i *Belgii* do *Paryża*, i wyjednać u Króla *Hollanderskiego* dobrowolne ustąpienie z cytadelli *Antwerpskiej*. Wspomniany jenerał, będąc w roku 1815 gubernatorem *Paryża*, jako jenerałny kwatermistrz woyska Pruskiego, wyświadczył znaczne usługi Królowi *Niderlandzkiemu*, zostając wówczas w bliskich osobistych z nim stosunkach; stąd jest nadzieja otrzymania przez niego pomyślnych skutków. Bardzo ważny byłoby to wypadek, gdyby gabinet *Berliński*, swém pośrednictwem, przyłożył się do utrzymania pokoju na *Zachodzie*, i to przez tegoż samego jenerała, który przed trzema laty na *Wschodzie* pojednał *Rosyją* z *Portą* *Ottomańską*.

— Dnia 7 —

Królewski gabinetowy kurjer wyjechał stąd przez *Frankfort nad Menem* do *Londynu*. (*G.W.*)

— Dnia 8 —

Nadzwyczajną drogą nadesłane listy z *Akwisgranu* z 4 grudnia wieczorem o godzinie wpół do ósmej wyrażają:

„Już od godziny słyszymy bardzo mocną kanonadę, w kierunku *Antwerpii*.“

Od *Niższego-Renu* d. 29 listopada.

Liczba woysk Pruskich, zgromadzonych w okolicy *Jüllich*, podług wiary godnych doniesień, wynosi tylko 22,000 ludzi. Tworzy ono właściwe czoło korpusu obserwacyjnego, który jednak, w przypadku zmiany swego dotychczasowego przeznaczenia, w najkrótszym czasie siły swoje znacznie powiększyć może, ponieważ największą część armii reńskiej zostawiono jeszcze do rozrządzenia; a nadto wiele innych pułków w innych częściach kraju, znajdując się mają w marszu, dla osadzenia *Westfalii*, która teraz prawie całkiem ogołociona z woyska. Żywność dla tego woyska obserwacyjnego dostawiają po największej części królewskie magazyny w *Jüllich*; a chociaż zawarto wiele kontraktów z liwerantami, stało się to jedynie z troskliwości i w tym zamiarze, aby terazniejszy wydatek zapłacić. (*G.C.*)

F R A N C Y A.

Paryż dnia 26 listopada.

Z cytadelli *Blaye* piszą pod dniem 20 b. m.: „Tutejszy garnizon ma być powiększony. Xiężna *Berry* jada z Panem *Mesnars* i Panną *Kersabiec*, dziś wezwwała do stołu kommandanta cytadelli Pułkownika *Chousserie*. Kommissarz policyi *Joly*, któremu polecona jest szczególna baczność Xiężnej *Berry*, zajął teraz mieszkanie w cytadelli. Xiężna przechadza się co dzień dwiema razy po wałach.

— Dnia 27 —

W tymże czasie, gdy teraz część członków Izby parów zbiera się u Xięcia *Choiseul*, tworzy się drugi związek w mieszkaniu hrabiego *Mollien*.

Garnizon cytadelli w *Blaye* składa się z 700 ludzi. Stojąca przed cytadellą korweta, *Capricieuse*, za nadejściem zmroku wieczornego, robi wystrzał z dział, który jest ostrzeżeniem, iż żaden okrętowi lub statkowi nie wolno się zbliżać do cytadelli po tej godzinie.

Oppozycja wyznaczyła Kommissyą, w celu rozpoczęcia układów z członkami niezawisłymi środka, względem zbliżenia się wzajemnego. Członkowie tej kommissyi są: *PP. Odillon-Barrot, Salvette, Dupont, Comte i Cormenin*.

— Dnia 28 —

Posłowie Rosyjski i Pruski mieli wczoraj długie narady w wydziale spraw zagranicznych z Xięciem *Brogie*. (*G.W.*)

— Dnia 1 grudnia. —

Wszystkich zwrócona jest teraz ciekawość na poselstwo margrabiego Palmella: powszechnie sądzą, że Anglia, Francya i Hiszpania, przedsięwzięć stanowiących kroki, aby wojnie w Portugalii koniec położyć.

— Dnia 2 —

Wczoraj dawał Król wielki obiad; między zaproszonymi członkami opozycyi znajdowali się mianowicie PP. Odillon-Barrot i marszałek Clauzel.

(G.C.)

RZECZY NIDERLANDZKIE.

Haga dnia 29 listopada.

Garnizon twierdzy *Brielle* został w tym tygodniu wzmocniony i nowymi fortyfikacyami opatrzony, tak, iż gwałtowne wejście na *Moze* czyni nadzwyczaj trudnem.

Po haniebnej ucieczce jednego oficera artylerji z cytadeli *Antwerpskiej*, poczyniono już tak liczne zmiany, iż nieprzyjaciół żadnego nieodniesie pożytku z opowiedzenia tego zdrajcy.

— Dnia 30 —

Z cytadeli *Antwerpskiej* donoszą pod d. 27, że Belgowie dzień i noc zajęci są sypaniem baterji na przeciwko *Tête-de-Flandres*.

— Dnia 3 grudnia. —

Minister wojny otrzymał raport od Jenerała *Chassé*, który donosi o wezwaniu Marszałka *Gérard* i swojej jemu odpowiedzi. Posłaniec tego raportu opowiadał, iż w czasie podróży przy *Nord-Port* usłyszał 12 wystrzałów działowych, poczem przy *Burcht* spostrzegł wielki dym i słyszał wielką eksplozyję, która, jak się domyślał, zład pochodziła, iż zapewne Hollendrzy zapalili podłożoną dawniej minę pod groblą, aby przerwanie uskutecznić.

Z cytadeli *Antwerpskiej* nie odebrano wczoraj bezpośredniej wiadomości. Dowiadujemy się jednak, że departament marynarki otrzymał wiadomość od Vice-Admirała *Lewé van Aduard* z pokładu fregaty *Euridice*, o uczynionem wezwaniu przez Jenerała *Sebastiani* do warownych zamków *Lillo* i *Liefkenshoek*, aby się poddały. Przyczyną nieotrzymania wiadomości z cytadeli *Antwerpskiej*, jest utrudzona żegluga na *Skaldzie* przez burzliwą nie pogodę. (G.W.)

— Dnia 4 —

Z Amsterdamu piszą z dnia wczorajszego w południe o godzinie 1: „Od wczoraj w południe aż do 8 godziny dziś rano, strzelano z dział cytadeli i z zamków, z największą zaciętością; w tej chwili ustało takowe, i tylko co 3 minut dają się słyszeć pojedyncze wystrzały. W nocy zrobiła załoga cytadeli wycieczkę do miasta, lecz wkrótce cofnęła się pod zasłonę dział warowni.” (G.C.)

Antwerpia d. 30 listopada.

Jenerał *Chassé* w swej odmownej odpowiedzi miał dodać: iż jeżeli roboty oblężnicze do południa wstrzymane nie zostaną, każe dawać ognia z dział do robotników: jakoż io minut po 12 usłyszano pierwszy strzał, wymierzony w okolicę *Begijnskiej* bramy i ogień trwał do godziny 5 w wieczor w pewnych przestankach. Od godziny rzęsiwszy idzie ogień. Dziwną jest rzeczą, że Jenerał *Chassé* nie przeszkadzał energicznie pracom przeciw cytadeli; zład wnoszą niektórzy o zamiarach przyjacielskich; my jednak przewidujemy okropne następności; przyszłej nocy mało zapewne kto zmruży oczy.

— Dnia 5 grudnia —

Pierwsza i 2ga równoleżna razem otworzone zostały. D. 29 o godzinie 9 wieczor rozpoczęto roboty około wystawienia 3 baterji, a lubo robotnicy na wystrzał karabinowy od cytadeli oddaleni tylko byli, nie strzelano do nich, co wszystkich bardzo dziwiło.

— Dnia 2 —

Względem neutralności miasta ciągle odbywają układy. Odpowiedź Jenerała *Chassé* na wezwanie Marszałka, z niepewnością w tym punkcie się wyraża. Marszałek miał żądać kategorycznej odpowiedzi.

Trudnem jest do odgadnienia: dla czego Jenerał *Chassé* robotom oblężniczym dzielniejszych nie czynił przeszkód. Francuzi domyślają się, iż chce ich na miny wprowadzić.

Statki kanonierskie na *Skaldzie* nie zrobiły żadnego poruszenia; jeden znajduje się przy przerwie tamy, dwa przy *Tête-de-Flandres*, a dziewięć między cytadellą *Burcht*, zajmując całą szerokość rzeki.

Wczoraj Hollendrzy pod *Burcht* wysadzili minami na powietrze jedną służbę.

Król *Leopold* dziś tu jest spodziewany. (G.W.)

Bruxella d. 29 listopada.

Obca armia w kraju z ukosa wszędzie spoglądana, obok licznej armii krajowej, blizkie oblężenie przed oczami, które właśnie zagraża upadkiem naszemu nayhandlowniejszemu miastu, wigilia rozpoczęcia kroków nieprzyjacielskich, których rezultat nie będzie dla nas żadnym rezultatem, rozdwojenie Reprezentantów, handel i rzemiosła w zawieszeniu, Król nie w najlepszym porozumieniu z naczelnym wodzem Francuzkim, i w tak krytycznem położeniu żadnego Ministeryum; oto obraz naszego stanu, który się zdaje być naturalnym, będąc naturalną następnością naszego istnienia. Zbieramy owoce polityki, która chciała utworzyć naszą samoistność, przy niedostatku tyłu żywiołów, i teraz z naszej niepodległości igraszkę sobie robi, i wystawia na pośmiewisko całej Europy. Ile mało ważne były zmiany Ministrów w ostatnich dwóch latach, tyle przywiązujemy znaczenia do upadku teraźniejszego Pana *Lebeau* Ministeryum. Z którego stronictwa wybrane zostanie Ministeryum; kto je przyymie, jeżeli system Angielsko-Francuzkiej konwencji będzie i nadal utrzymany? Jak się Król wywikła z tak licznych komplikacyi, niewiadomo. Przyszłość nasza jest jeszcze bardzo ciemna.

— Dnia 5 grudnia —

Skład nowego ministeryum jeszcze nie przyszedł do skutku.

— Dnia 3 —

Król *Leopold* powrócił dnia dzisiejszego z *Lier*. O nowym składzie ministrów i dziś nie ma nawet wzmianki.

Rezerwowa dywizja Jenerała *Schram* przechodzi dziś przez stolicę naszą.

— Dnia 3 —

Dziś przybyli tu *Xiążęta Orleanu* i *Nemours*. Wczoraj pracował Król z ministrem wojny, Jenerałem *Evain*; poczem przyjął Jenerała *Goble*.

Prace oblężnicze około cytadeli, pomimo nader nieprzyjajnej pogody, wydały nadspodziewane rezultaty. Gubią się w domysłach o planie Jenerała *Chassé*, iż dozwolił uskutecznić roboty oblężnicze. Co mogło wstrzymywać dotąd jego ogień? Jutro dowiemy się, jak garnizon przyymie nasz ze 140 dział ogień. Z odpowiedzi jego na takie pytanie, sądzić będziemy mogli o jego zamiarach i sile. (G.W.)

ANGLIA.

London d. 27 listopada.

Albion donosi: „Oddalenie się ministrów Belgijskich, sprawiło w *City* wielkie ukontentowanie: ponieważ członkowie ostatniego ministeryum byli naczelnikami stronniotwa Francuzkiego. Wprawdzie nie trudno będzie Królowi *Leopoldowi* zebrać nowe ministeryum, lecz jego położenie przez to się nie polepszy. Ostatni ministrowie byli narzędziami Francji, a drugich takich trudno będzie znaleźć.

— Dnia 30 —

Miano tu otrzymać wiadomość, że Marszałkowi *Gérard* jest wiadomo, iż Jenerał *Chassé* kazał podminować przybliża cytadeli, i z tego powodu Francuzi gorliwie zajęci są kontrminowaniem.

— Dnia 4 grudnia —

Wczoraj przybył Król do miasta, i odbył radę gabinetową, przy której podpisał postanowienie, którym odroczone do dnia 11 b. m. parlament rozwiązuje, i na dzień 29 stycznia r. z. nowy zwołuje. Drugiem postanowieniem Królewskiem, wezwani są wszyscy Parowie Szkoccy na dzień 14 stycznia do *Holyrood*, dla wybrania 16 Szkockich Parów, którzy w przyszłym parlamencie, miejsce i głosy mieć będą. (G.W.)

Wilno dnia 7 Grudnia r. s. 1852 roku.

OGŁOSZENIA.

1 Od Pożyczkowego Banku Państwa niemiejszém nanowosie obwieszoza, iż gdy w nim na osnowie NAYWYŻSZEGO JEGO CESARSKIEY MOSCI Manifestu, w dniu 19 grudnia 1810 roku nastalego, lokacye w brzęczącey monecie nieprzyymują się, przeto, iżby wszystkie Skarbowe mieysca i szczególine osoby kapitałow, w złotey i srehrney monecie zawartych, do tego Banku dla obrótu nie przysyłali; jeżeli zaś bez względu na to będą odkogokolwiek przysłane, wtedy Bank będzie wymieniał monetę na assygnacye podług kursu będącego w Sankt-Petersburgu, i potem przyymować to ostatnie na obrót.

Rządca Kancellaryi Jakub Fedorow. (1481)

1 Od Wileńskiej Izby Skarbowey ogłasza się, iż wyrażone w przyłączoney wiadomości majątki i folwarki, które postąpiły w wiedzę tej Izby, na dobroczynne zakłady i dla założenia szkół parafialnych, w miarę przywiedzenia do istotney wiadomości dochodów, na mocy przedpisania P. Ministra Finansów z dnia 10 przeszłego Sierpnia za Nrem 2,527, będą się oddawały w 12sto-letnią arendowną dzierżawę, dla czego też zechcą życzący przybydź na terminy 10 i 13 dnia następującego miesiąca stycznia z prawnemi ewikcyami. Grudnia 5 dnia 1852 roku.

Sowietnik Kryłow.

Stoła Pomocnik Tomasz Zdzitowiecki.

Pełniący obowiązek Żurnalisty Czapliński.

WIADOMOŚĆ

o majątkach i folwarkach, które postąpiły w wiedzę Wileńskiej Izby Skarbowey na dobroczynne zaprowadzenia i na założenie szkół parafialnych, które w miarę przywiedzenia do istotney wiadomości dochodów, oddają się na mocy przedpisania P. Ministra Finansów z dnia 10 przeszłego sierpnia za Nrem 2,327, w 12sto-letnią arendowną dzierżawę.

N.		Liczba dusz.	
		Inventa- ryowych.	Wolnych.
w Wileńskim powiecie.			
1	Folwark Giełwiański i Łapiński .	12	—
2	Folwark Trynopolski	2	9
3	Folwark Widziński bez włościan .	—	—
4	Majątek Botapow	71	—
5	Folwark Głinciszki	—	—
6	Folwark Miednikowski	8	—
7	Folwark Taboryszki bez włościan	—	—
8	Folwark Michałowski	—	4
9	Folwark Tereziya bez włościan	—	—
w Wilkomierskim powiecie.			
10	Folwark Skiemiański bez włościan	—	—
11	Folwark Kurkiewski bez włościan	—	—

12	Majątek Kukiszki	16	—
13	Majątek Skopiszki z folwark. Kurkle	146	4
14	Folwark Naboha	14	—
15	Majątek Podusiacie i Bolcie . . .	170	—
16	Folwark Kałuinie bez włościan	—	—
17	Folwark Poniemun bez włościan	—	—
18	Majątek Jakutyski	67	—
19	Folwark Suwenniski bez włościan	—	—
20	Majątek Haje	43	4
21	Folwark Popielski bez włościan	—	—
22	Folwark Zwarbliszki	—	—

w Brastawskim powiecie.

23	Folwark Szablowszczyzna	7	15
----	---------------------------------	---	----

w Zawileyskim powiecie.

24	Folwark Kołtyniański bez włościan	—	—
25	Majątek Maciuciszki	55	18
26	Folwark Poszumeń	20	—
27	Folwark Twerecki bez włościan	—	—
28	Majątek Orżweta	66	—
29	Folwark Bielewszczyzna	19	—

w Kowieńskim powiecie.

30	Karczma i Młyn w miasteczku Janowie	—	—
----	-------------------------------------	---	---

w Trockim powiecie.

31	Folwark Wysokodworski bez włościan	—	—
32	Majątek Czyżuny	68	16
33	Folwark Merecki bez włościan	—	—
34	Majątek Kursze	81	—

w Oszmiańskim powiecie.

35	Folwark Olszański bez włościan .	—	—
36	Majątek Plebancie i Woyszkaryszki	117	—
37	Folwark Narwiliszki	—	—
38	Majątek Woyskyszki	66	—
39	Folwark Gudohajski bez włościan	—	—
40	Majątek Ostrowiec	101	—
41	Majątek Krasno	116	—

w Upickim powiecie.

42	Majątek Dowmiany	62	11
43	Majątek Ponsław	57	4
44	Folwark Lipkowski bez włościan	—	—
45	Majątek Pupiszki	61	—
46	Folwark Pompiński	—	—

w Rosieńskim powiecie.

47	Majątek Poszołtunie	31	—
48	Folwark Żogiński bez włościan .	—	—
49	Majątek Dawisze	13	6

w Szawelskim powiecie.

50	Majątek Ligucie	54	85
----	---------------------------	----	----

Sowietnik Kryłow.

Pomocnik Stoła Zdzitowiecki. (1483)

1 Z powodu nie akurtności tenatora Starodworzeckiej pocztowej stacyi, na oddanie oney do ukończenia terażniejszego trzechlecia to jest: do 1 lipca następującego 1853 roku w dzierżawę, naznaczona w Izbie Skarbowey Gubernii Litewsko-Grodzińskiej publiczna licytacya dnia 19 terażniejszego miesiąca grudnia. żądający więc wziąć pomienioną pocztową stacyą w dzierżawę, raczą przybyć w ozna-

czonym terminie do Izby Skarbowej z prawą kaucją. Roku 1832 miesiąca grudnia 2 dnia.

Sowietnik Wincenty Styczynski.

W czynności Sekretarza W. Staniewicz.

1 Urodzonych Jachimowiczow synow Wincentego i Franciszka Jachimowicza.

Urodzony Dominik Jachimowicz Stolnik Powiatu Mozyrskiego mając w Gubernii Grodzień. w Powiecie Prużań., folwark zwany Paprotną, włościan osiadłych chat siedm z całą ich siemienitością i majątkiem z grantami dwornemi zabudowany, i dalszemi własnościami, oddał był to wszystko r. 1780 pod dożywocie żony swej Katarzyny z Bronikowskich Jachimowiczowej, która powtórzywszy zamąż pójście za urodzonego Ignacego Zadarnowskiego Sędziego w roku 1825 gbra 3 ukończyła życie, a zład majątek Paprotna naturalnym krwi ciekim, spadł na dwóch synow zeszłego Dominika Jachimowicza, na Antoniego i Stanisława Jachimowiczow, którzy lat więcej dwódziesiu kilku oddalili się z domu i o życiu swoim żadney nieprzynoszą wiadomości — po zeyściu zaś ich matki dożywniczki, W. Zadarnowski w roku 1826 przez Gazetę wzywał urodzonych Antoniego i Stanisława Jachimowiczow do objęcia rzeczzonego folwarku jako sukcesywnie im spadłego, przekonywa o tém wzmieniona Gazeta Kuryera Litew. w roku 1826 stycznia 11 dnia pod Nrem 5 wydana a 1832 junii 28, w Sądzie Powiatowym Prużań. z autentyku konnotowana — Po takowém ogłoszeniu, gdy urodzeni Antoni i Stanisław Jachimowiczowie lat więcej dwadzieście kilka oddaliwszy się w niewiadome strony; pomimo publicznego ich wezwania lat 8 żadnego o bycie swoim niedali zawiadomienia, i do objęcia majątku Paprotney nieprzybyli, z tego odkryło się, że nie są w życiu, a ich odległe z tego świata zeyście, niedozwala pozyskania sepultury, czyli metryki pogrzbowej — Po zgonie więc urodzonych Jachimowiczow synow Dominika, Folwark Paprotna ze wszystkimi własnościami pod dożywociem Katarzyny Jachimowiczowej później Zadarnowskiej były, z naturalnego krwi ciekim spadł na stryjecznych braci Jachimowiczow, mianowicie Adama pełnoletniego i naturalnego opiekuna, Rafała, Konstantego, Alexandra, Juliana, Mikołaja i Protazego synow (nieletnich), Wincentego Jachimowicza, osobno na Kazimierza i Józefa także nieletnich synow Franciszka Jachimowicza, którzy pod przyzwolitą asystencyą opieki, i prawnego działania przez pozew roku 1831 xbra 3 wyniesiony i dnia 7 tegoż mca w aktach powiatowych Prużań. zeznany, rozpoczęli proces z urodzonymi Ignacym oycem, Józefem, i Raynoldem synami Zadarnowskimi o nieprawne zanzurpowanie Folwarku Paprotney, oraz dalszych własności pod dożywociem Katarzyny wprzód Jachimowiczowej a potem Zadarnowskiej byłych, i w tym porządku, o oddanie rzeczzonego majątku żałującym aktorom; lecz Sąd powiatowy Prużań. Dekretem roku 1832 junii 28 dnia przy aktoracie żałujących Jachimowiczow akcesoryjnie ogłoszonym, zalecił złożyć dowód zeyścia urodzonych Antoniego i Stanisława Jachimowiczow; a za zło-

żeniem z tegoż samego pozwu zadeklarował rozprawę. Spełniając wymieniony Dekret procedujący synowie Wincentego i Franciszka Jachimowiczowie, w celu wyszukania bytu urodzonych Antoniego i Stanisława Jachimowiczow synow Dominika swoich stryjeczno-rodzonych braci, po których otworzył się aktorom spadek folwarku Paprotney, i dalszych własności, niniejsze wezwanie zapienia w aktach powiatowych Prużań. z położenia majątku własnościowych, i one dla opublikowania po całej Imperyi, oraz w Królestwie Polskiem przez Gazetę Petersburską, Kuryera Litewskiego i Warszawską ogłosić postanawiają, z tém ostrzeżeniem, iż jeżeli w uyciu sześciu mcy od daty tego ogłoszenia, wzmienieni Antoni i Stanisław Jachimowiczowie synowie Dominika Jachimowicza Stolnika Mozyrskiego (po których procedujący aktorowie zgłowy ich oycow dochodzą u WW. Zadarnowskich folwarku Paprotney), nie zgłasza się i o życiu swoim; jako też o miejscu gdzie się znajdują w zamierzonym czasie do akt Prużań. Powiatowych w Gubernią Grodzieńską nie nadeszła urzędowego zawiadomienia, wówczas jako po wieloletniem oddaleniu się i niezgłoszeniu, nieinaczej jak za nieżyjących uważani zostaną — i procedującym Jachimowiczom stryjecznym braciom dadzą prawo kończenia z WW. Zadarnowskimi rozpoczętego procesu wedle zasad wyż wzmienionego dekretu Sądu Powiatowego Prużańskiego, i zyskiwania u ich całego spadku, po Dominiku Jachimowiczu niewolnie zagarniętego, wedle pozwu wyż wzmienionego.

W imieniu aktorów urodzonych Jachimowiczow, takowe zawiadomienie podpisuje r. 1832 8bra 26 dnia, Plenipotent Józef Witkiewicz Regent Ziemski Prużański obywatel Pta Kobryńskiego.

Roku 1832 mca oktobra 26 dnia, w Sądzie Powiatowym Prużańskim po podaney prośbie i zasłęcy na oną rezolucyi stawiają osobście W. Józef Witkiewicz Regent Ziemski Prużański takowe zawiadomienie ze strony WW. Jachimowiczow do sprawy w Sądzie niniejszym o majątek Paprotną z WW. Zadarnowskimi intencjącej się, dla ogłoszenia onego przez Gazety do akt podał, że jest w księgach, w tém tenże Sąd Powiatowy poświadczają. — Zasiadający w Sądzie Powiatowym Prużańskim Antoni Strzemiński.

V. Regent Zawadzki.

(1401)

1 Oświadczenie w imieniu WW. JPP. Leopolda Łukomskiego Gubernialnego Sekretarza brata, Karoliny z Łukomskich Kulczyckiej Sowietnikowej siostry, oraz Franciszka Poznańskiego b. Prezydenta Miasta Wilna, zanoszą przeciwko WW. JPP. Fryderyce Frohlandowej matce, Alexandrowi Frohlandowi synowi, oraz Ulryce z Frohlandow Pożlewiczowej Gubernskiej Sekretarzowej i Antoninie z Frohlandow Krygierowej Komornikowej córkom, w rzeczy następującej — Zeszły Fryderyk i żyjąca Fryderyka Frohlandowie w roku 1818 junii 16 na własnoręczny oblig zawinili WW. Łukomskim summy gotowej rękodajnej rubli srebrnych 3,000 z ewikcją na domie w Mieście Wilnie przy ulicy wielkiej pod Nrem 74 położonym, jakowej summy gdy nieopłacili, i

procenta płać zaprzestali, WW. Łukomscy pozwali żyjącą W. Fryderykę Frohlandową i jej potomstwo wyżej pomienione, jako sukcesorów po oycu Fryderyku Frohlandzie pozostałych, przed Sąd Magistratu Miasta Wilna, w którym Sądzie pod datą 1832 junii 13 otrzymali dekret oczywisty, sumę ogólną rubli srebr. 5,375 dla nich na Frohlandach przysądżający, z terminem oddania w tymże roku septembra 14 dnia przy aktach Miasta Wilna, w zdarzeniu zaś nieopłaty na terminie z inkwitacją ad extenuationem do wszelkiego funduszu, a mianowicie do domu w Mieście Wilnie położonego jako uległego ewikcyi — Jakoż WW. Frohlandowie summy sądzoney na terminie nieopłacili, a gdy WW. Łukomscy porządkiem prawnym sprowadzili do domu nieraz wzmianowanego tradycją, wówczas Plenipotent W. Frohlandowej, stosownie do Ukazu 1832 januaryi 15 złożył od całej sądzoney summy procent, tradycją zatem rozciągnięta na domie Frohlandow, w exekucyi wstrzymania do czasu wyścia moratorium (jeśli przez ten czas regularnie Frohlandowie opłacać będą procenta) została — Osobno W. Prezydent Poznański, za obligiem w roku 1818 marca 15 dnia przez Frohlandow wydanym, z ewikcyą na tymże domie, ma należności kapitałney rubli srebrnych 1,421 z procentami drugie tyle wynoszącemi; gdy zatem obie te summy odpowiadają wartości domu Frohlandow, przeto aby WW. Frohlandowie, ku krzywdzie WW. Łukomskiego i Kulczyckiej, oraz Poznańskiego żadnych długów na tenże dom niezaciągali, a tym samym nie zmniejszali ich hypoteki prawnie na domie zabezpieczoney, ninieyszym ostrzegam, i że później nastaje długi z ewikcyą na nieraz wzmianowanym domie, żadnego znaczenia stosownie do prawa mieć nie będą mogły zapowiadając — Ninieysze oświadczenie dla wiadomości interesowanych stron w akta publiczne zapisuję, i do Gazety Kuryera Litewskiego zamieszczam — Datt roku 1832 miesiąca grudnia 1go dnia.

Takowe oświadczenie jako Plenipotent podpisuję: Ferdynand Budzyński Regent Graniczny Ptu Wileńskiego.

Roku 1832 mca decembra 1 dnia — Po nastętej w Magistracie Wileńskim rezolucyi, przed aktami Miasta Wilna, stawając obecnie W. Ferdynand Budzyński Regent Graniczny Ptu Wileń.; takowe oświadczenie wpisać do Protokołu potocznego podał, świadczyć:

Ignacy Misiewicz Regent Kollegialny Registrator. (1477)

2 Od Wileńskiej Izby Skarbowey ninieyszym ogłasza się, iż w niej będzie się oddawał w arendę murowany dwó-piętrowy dom, położony w M. Wilnie przy Sto-Kazimierskim kościele, dla czego i zechcą życzący przybyć do tej Izby na terminy 12go i 13go dnia teraż. mca. — Dnia 3 grudnia 1832 roku.

Sowietnik Kryłow.

Pomocnik Stołu Tomasz Zdzitowiecki.

Pełniący obowiązek Żurnalisty Czapliński. (1467)

2 Od Wiłkomierskiego Horodniczego ogłasza się, czy nie okaże się kto właścicielem

odebranych u osądzonego aresztanta Iwana Hryhorjewa, za kradzież i włóczęgę, rzeczy, a mianowicie: armiak z sukna siermiężnego mogący być ceny jednego rubla miedzią; kawałek trzynitnego pakulowego płótna, półczwarta łokcia, mogącego być wartości jeden rubel miedzią; płócienka domowego czterech i ćwierć łokci, w cenie dwa ruble miedzią; miedziany kociołek jeden z łożkiem żelaznym, ważący półpięta funta, wartujący czterech ruble miedzią; i jeżeli takowy właściciel okaże się, ażeby udał się do mnie do zarządzoney przezemnie Miejskiej Policji, z pewnemi dowodami dla odebrania wyżej wyrażonych rzeczy. — 1832 roku listopada 30 dnia.

Horodniczy Podpółkownik Konopacki. (1474)

2 Sąd Izby Cywilney Gubernii Grodzieńskiej, celem przyspieszenia biegu spraw i dzieł w swojej jurysdykcji znajdujących się, a tém samém przybliżenia stronom interessowanym sprawiedliwości, postanowił następujący czas wakacyyny od 20 decembra terażniejszego roku po 20 februaryi 1833, roku poświęcić sądzeniu i rozbirowi spraw aktoratowych drogą appellacyi wprowadzonych ze wszystkich rejestrow, właściwym i prawami przepisany porządkiem, a exdywizorskich stosownie do zaszłego postanowienia na sessjach poobiednich, niemniej dzieł opiekuńczych i śledztwiennych bez wyjątku; o czém Palestre Sądu Swojego zawiadomiwszy, uznaje potrzebę ninieyszym dać wiedzieć Publiczności i interessowanym stronom przez opublikowanie w Gazecie Kuryera Litewskiego — ztém, że żadne wymówki stron, nie instalowania w czasie wakacyynym plenipotentow lub nie przesłania onym papierow, przyjętemi przez Sąd ninieyszy nie będą. — 1832 roku miesiąca nowembra 28 dnia. — Grodno.

Prezydent Wolski.

Sowietnik Kłopotowski.

Zasiadający Mackiewicz.

Zasiadający Protassowicz.

Sekretarz Sowietnik Tytułarny Spirydowicz. (1473)

3. Z Litografii Przybylskiego wyszły nowe noty na Forte-piano, pod tytułem. Polonez, Kontradanse, i Dwa Mazury. Kompozycyi Franciszka Łopatky, przedają się w składzie muzycznym Pana Zawadzkiego. (1468)

3 W domie JW. Wańkowiczówien na wielkiej ulicy Ostrobramskiej wypuszcza się w arendę pierwsze piętro tego domu ze wszystkimi do niego należnościami, rocznie, półrocznie i miesięcznie. Życzący sobie te pokoje nająć raczą udać się do mieszkającego w tym domie wileńskiego kupca Wołozaninowa, od którego i o cenie ostateczney można się dowiedzieć.

Полицмейстеръ Ожиговъ. (1571)

Książki znajdujące się do nabycia w Kantorze Kuryera Litewskiego.

Odyniec (Antoni Edward): Myśliwiec, ballada z Bürgera	K. 10.
Z pocztą	K. 12½
Opie: Wyznanie dziwaka	K. 10.
Z pocztą	K. 12½

Owce: Nauka praktyczna około rozmnażania owiec hiszpańskich w Rosyi, zastosowana do użycia we włościach skarbowych i obywatelskich, ułożona w ministerium spraw wewnętrznych i na rozkaz Najwyższy w języku rossyjskim wydana . . . . . K. 40.

Z pocztą . . . . . K. 50

— Krótkie opisanie choroby owiec, pochodzącej od robaków w wątrobie, zwanej *motylce*, wydane w języku rossyjskim przez Cesarskie towarzystwo gospodarstwa wiejskiego w Moskwie, a staraniem i nakładem J.W. Eustachego Karppia, marszałka gubernii litewsko-wileńskiej, członka tegoż towarzystwa, na polski język przełożone i wydrukowane 1823 r. K. 15.

Z pocztą . . . . . K. 20

Oczapowski (Michał prof. zwyczaj. gospod. wiejskiego w Cesar. uniwer. wileń.): Rzut oka na teraźniejszy stan gospodarstwa w klimacie północnym wespół z podaniem środków prowadzenia w obecnych stosunkach handlowych, takiego trybu gospodarowania, któryby, wynagradzając

straty na cenie zboża w dzisiejszych czasach doświadczane, był stosowniejszym do teraźniejszego stanu okoliczności, i któryby tęp samem, podupadłego rolnika w tych krajach podźwignął, czyli wykład prawideł, podług których reforma teraźniejszego systemu gospodarowania z pożytkiem dla właścicieli ziemskich w klimacie północnym, a w szczególności w prowincjach Litwy i Polski uskuteczniłą być może.

Tom Iszy i Ilgi . . . . . R. 3.

Z pocztą . . . . . R. 3. K. 50

— Zasady agronomii czyli nauki o gruntach K. 60.

Z pocztą . . . . . K. 80

— Zasady chemii rolniczej . . . . . K. 60.

Z pocztą . . . . . K. 80

— Zasady rolnictwa rozumowanego Albrechta

Thaera, wykład skrócony, część pierwsza K. 50.

Z pocztą . . . . . K. 65

— Sposób klasyfikowania gruntów . . . . . K. 20.

Z pocztą . . . . . K. 25

Porter (Miss Anna Maria) Kawaler Maltański K. 25.

Z pocztą . . . . . K. 30

Wiadomość o produktach żywności na targach przedawanych, i o taxie, po jakiej należy przedawać w Wilnie niżej wyrażoną żywność, w Radzie Miasta Wilna sporządzona.

Wyjaśnienie za jaką cenę w Wilnie na targach w przeszłym tygodniu przedawaly się wszelkie produkty i wiktuały hurtem.

		W Nie-	Wto-	Pię-
		dziele	rek.	tek.
		rubie.	kop.	rubie.
		rubie.	kop.	rubie.
Beczka miary rossyjskiej.				
Żyta ozimego . . .	{ Surowego . . .	6	—	5
	{ Suchego . . .	—	—	—
Pszeniicy	{ Ożymy . . .	13	—	13
	{ Jarey . . .	8	—	8
Jęczmienia		5	—	5
Owsa		2	90	2
Gryki		6	—	7
Grochu		8	50	6
Bobu		—	—	—
Kartofel		3	60	—
Siemienia	{ Lnianego . . .	9	—	7
	{ Konopnego . . .	6	—	6
Krup	{ Jęczmiennych . . .	10	—	10
	{ Owsianych . . .	12	—	12
Pud Rossyjski mierzący funtów Ross. 40.	{ Gryczanych . . .	18	—	18
Łoju wołowego i baraniego	{ Surowego . . .	2	60	2
	{ Topionego . . .	4	—	4
Mięsa pud		1	60	1
Miodu przasnego tłuczonego z woskiem		5	—	5
Wosku topionego niebielonego		11	—	11
Swiec	{ Woskowych . . .	16	—	16
	{ Łoiowych . . .	14	—	14
Włókna towarne	{ białych . . .	4	50	4
	{ żółtych . . .	5	—	5
Soli kuchenney pud	{ Łoiowych . . .	2	20	2
	{ Pieńki . . .	1	50	1
Siana		—	20	—
Ślomy		—	18	—
Faska 6 garcowa masła dobrego		4	50	4
Beczka miary ross.				
Piwa pospolitego	{ Lekkiego . . .	3	60	3
	{ Dubeltowego . . .	—	—	—
Ptastwa domowego żywego karmnego po parze	{ Indykow . . .	1	—	1
	{ Kaci . . .	—	30	—
Ptastwa dzikiego bi- tego po parze	{ Gęsi . . .	1	—	1
	{ Kaczek . . .	—	50	—
Wódki wiadro	{ Gluszców . . .	—	—	—
	{ Cietrzewi . . .	—	—	—
Spirytusu wiadro		2	69	2
Mléka wiadro		8	—	8

Taxa według jakiej należy przedawać w rozdrobnożoną żywność w Wilnie od d. 4go mca grudnia 1832 r. po dzień 11 grudnia.

		Waga	na sre-
		Funt.	bro.
		Funt.	Rubie.
Chleba pod cyfrą i Nrem piekarza.			
Żytniego . . .	{ Razowego . . .	1	—
	{ Pytlowego . . .	1	—
Pszennego pytlowego	{ zwykłego . . .	1	—
	{ Bulka . . .	1	—
Mąki pszenney pytlowey	{ Cienkiej . . .	1	—
	{ Średniej . . .	1	—
Mięsa świeżego wołowego nayprzedni- szego		1	—
		1	—
Średniego		1	—
		1	—
Ozoru wołowy świeży	{ wielki . . .	—	—
	{ średni . . .	—	—
Głowa, nogi, płuca, flaki		—	—
		—	—
Mięsa świ-	{ Śloniny . . .	1	—
	{ Wędzoney . . .	1	—
niego wędzonego	{ Świeżego . . .	1	—
	{ Wędzonego . . .	1	—
Świeżego	{ Podbrzusia . . .	1	—
	{ Schaby . . .	1	—
Wędzonego	{ Szyński . . .	1	—
		1	—
Świeżego	{ Podbrzusia . . .	1	—
	{ Schaby . . .	1	—
Masła świeżego	{ Szyński . . .	1	—
		1	—
Soli kuchenney		1	—
		1	—
Swiec	{ Woskowych . . .	1	—
	{ Łoiowych . . .	1	—
Jęczmiennych	{ Białych . . .	1	—
	{ Żółtych . . .	1	—
Krup	{ Przywoż. . .	1	—
	{ Miejskowych . . .	1	—
Piwa pospolitego	{ Dartych . . .	1	—
	{ Tłuczonych . . .	1	—
Wódki Kraiowej żytniej czystey pro- by	{ Owsianych czystych . . .	1	—
	{ Gryczanych . . .	1	—
Naywiększej	{ Buynych . . .	1	—
	{ Drobnych . . .	1	—
Średniej	{ Lekkiego . . .	1	—
	{ Dubeltowego . . .	1	—
Małej		1	—
		1	—
Ryby nie- żywey	{ wielkiej . . .	1	—
	{ Średniej . . .	1	—
Sielawy	{ małej . . .	1	—
		1	—
Rozmaitey drobney		1	—
		1	—

Jan Maytowski R. M. W.

Obserwacje meteorologiczne.	Czas Obserwacji.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	Wiatr.	Stan powietrza.
d. 5 o 2 wieczor.	27 cal. 9.9 lin.	—	3 1/2 stopni.	Półdniowy.	Pochmurno.
d. 6 o godz. 8 1/2 rano.	27 — 6.7 —	—	4 1/2 —	Pol dniowy.	Pochmurno.
d. 7 — — —	27 — 1.3 —	—	+ 1/2 —	Poludniowy.	Pochmurno.

DODATEK DRUGI

Wilno dnia 7 Grudnia v. s. 1832 roku.

Nowe Książki w Księgarni Józefa Zawadzkiego w Wilnie.

- Théâtre d'éducation par M. Campan. Ouvrage couronné par l'Académie française fig. in 12. Paris 1826 . . . . . 1 R. 40 C.
- Théâtre d'éducation par Me de Genlis. Nouvelle édit. 5 vol. in 12. Paris 1829 . . . . . 4 R. 50 C.
- Théâtre de Eugene Scribe. Belle édition sur pap. velin 10 vol. in 8vo. Paris 1828-1831 . . . . . 27 R.
- Theatre de Société par Madame de Genlis 2 vol. in 12. nouv. édit. Paris 1823 . . . . . 1 R. 80 C.
- Traité élémentaire de Géographie, contenant un abrégé méthodique du Précis de la Géographie universelle, par Malte Brun 2 vol. in 8vo. Paris 1831. Atlas in 4to . . . . . 9 R.
- Traité de Culture rurale par Léocadie Delpierre 2 vol. in 12. Paris 1828 . . . . . 3 R. 60 C.
- Vicar (The) of Wakefield. by Dr. Goldsmith in 18. Paris 1831 . . . . . 45 C.
- Vie de Fénelon à l'usage de la jeunesse par A. Caillot fig. 1 vol. in 12. Paris 1828 . . . . . 90 C.
- Vies (les) des hommes illustres, traduites du Grec de Plutarque, par Domin. Ricard avec des notes à la fin de chaque vie. Nouv. édit. 10 vol. in 8vo. Paris 1829 . . . . . 15 R.
- Vies des hommes illustres, de Plutarque trad. en français par Dacier 15 gros vol. in 18 impr. sur beau papier avec portraits. Paris 1811 . . . . . 13 R. 50 C.
- Vieux Contes pour l'amusement des grands et des petits enfans, ornés de 12 grav. comiques in 12. Paris 1824 . . . . . 1 R. 40 C.
- Vocabulaire encyclopédique de poche, français italien, Anglais; utile et commode aux amateurs de trois langues, et aux voyageurs; par F. D. A. Falletti, deuxième édit. corrigée et augmentée in 16. Paris 1826 . . . . . 1 R. 20 C.
- Volière (petite) des enfans; ou les oiseaux en estampes repr. dant une suite de 48 grav. coloriées in 18. Paris 1828 . . . . . 1 R. 40 C.
- Voyageur (le) anglais autour du monde habitable, nouvelle méthode amusante et instructive pour étudier la géographie, trad. de l'anglais par René Pélerin, orné de 45 gravures coloriées avec soin, représentant les vues des principales villes capitales du monde et les costumes de leurs habitans Petit in 4to. Paris 1826 . . . . . 3 R. 50 C.

K O N I E C.

3 Od Litewsko Wileńskiego Gubernialnego Rządu, na dopełnienie ogłoszenia, wydrukowanego w Gazecie Litewskiego Kuryera pod Nrem 132, 133 i 134 obwieszcza się: iż w nim z odebraney przy komunikacyi Kommissyi umorzenia długów Państwa 297 t. rubli assyg., summy dla zaspokojenia likwidacyynych pretensy obywateli tuteyszey Gubernii, za wzięte u nich w 1812 i 1813 lecich przez woyska zapasy, będzie się odbywała opłata obywatelom majątkow Oszmiańskiego Powiatu wyrażonych dla każdego podług obrachunkow Kontrolera Państwa, pieniędzy na tych samych zasadach jakie wyłożone w wydrukowanym przedtém ogłoszeniu Gubernialnego Rządu. — Listopada 30 dnia 1832 roku.

Assessor Józef Szulc.

Sekretarz Kowalenok.

Naczelnik Stołu Purzycki. (1466)

3 Od Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się: iż na dostawę ręcznych żelaznych aresztantskich prętow z muterkami i zamkami,

w ogóle na 382 ludzi pod zawiadowstwem powiatowych tuteyszey Gubernii Inwalidnych Komend przeznaczony termin dla targu 15go następującego grudnia i przez trzy dni po nim przetarg. — Zaczem życzący podjąć się takowey dostawy mogą przybydź dla targow na pomieniony termin i następny przetarg do Wileńskiej Izby Skarbowey z pewnemi ewikoyami, Listopada 30 dnia 1832 roku.

Assessor Józef Szulc.

Sekretarz Jamont.

Naczelnik Stołu Julian Rutkowski. (1467)

3 Od Wileńskiego Gubernialnego Rządu. Na skutek rek wizyci P. Pełniącego obowiązku Jenerał-Intendenta 1szej Armii, wyłożoney w przedstawieniu P. Zarządzającego Guberniją z dnia 23 terażniejszego listopada za Nrem 25,704 nastatém, dla odbycia w Wileńskiej Skarbowey Izbie targow, na oddanie dostawy dla woysk prowiantu w nadchodzącym 1833go roku do punktow: Rossień, Bracławia i Birż, przeznaczony termin 12 i przetarg 15go dnia grudnia terażniejszego roku; za czem życzący podjąć się pomienioney dostawy, mogą przybydź na wymienione terminy do Wileńskiej Skarbowey Izby z pewnemi ewikoyami. — Listopada 29go dnia 1832 roku.

Assessor Józef Szulc.

Sekretarz Jamont.

(1465)

5 Od Wołyńskiej Skarbowey Izby ni-niejszém ogłasza się, iż skutkiem komunikacyi Wojennego Ministeryum Departamentu Kommissoryatskiego z dnia 15go października Nmer 1,959, będą się odbywały w niej targi: 11go i przetarg 14go dnia stycznia następującego 1833 roku, na podjęcie się z Dyneburgskiej Kommissoryatskiej Kommissyi roczney przewózki do różnych mieysc Skarbowych rzeczy i medykamentow na jedno-konnych podwodach, i osobno w zdarzenia nadzwyczajności na terminowych trójkach, tak w Rosyi jak i za Granicę, jakowych rzeczy waga podług przybliżonego wyrachowania Kommissyi może się rozciągać do czterdziestu tysięcy pudow. Życzący uczestniczyć w takowych targach powinni przybydź do Izby Skarbowey, z rzetelnemi i pewnemi ewikoyami dochodzącemi do trzydziestu tysięcy rubli assygnacyynych. Listopada 19 dnia 1832 roku.

Sowietnik Tornicki.

Sekretarz Sadowski.

Kancelarzysta J. Bohdanowicz. (1464)

2 Rozkazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnającego Całą Rosyą etc.etc.etc.

3 Kamieniecki Rzymsko-Katolicki Duchowny Konsystorz po podaney prośbie od Ur. Brygidy z Dwernickich Sikorskiej, żądającej uznania nieważném swego małżeństwa, nieprawnie jakby z W. Wincentym Sikorskim zawartego, naznaczywszy temuż W. Sikorskiemu za termin do stawienia się dzień

16 lutego 1833 roku, razem zawiadamia, że jeżeli Ur. Wincenty Sikorski na powyższym terminie sam, albo przez umocowanego w tym Konsystorzu niepostawi się, dzieło rozwodowe przez żonę jego zaprowadzone, na jego zaoczność rozpatrywane i zdecydowane będzie. — Datom w Kamieńcu Podolskiem dnia 12 listopada 1832 roku.

Kanonik Assessor X. W. Markiewicz.
Sekretarz Tyt. Sowiecnik Bazyli Miedziwiecki. (1461)

3. Między papierami pozostałymi po ś. p. JW. Jelskim Podkomorzym Litewskim znajdują się papiery służące familiom szlacheckim, jako to: Kiryakom, Unichowskiemu, Pawłowiczom, Oskierkom, Zenowiczom, Przedzieckim, Łopacińskim, Epenyjeszym, Sakowiczom, Bucerewiczom, Kossakowskiemu Brygadyerowi; a szczególnie familii Siemkowskich, składające się z 27 sztuk dokumentów, nadań Królów, i patentów. Nadto ograniczenia majątności Buyskiszek, Bnywidziskich i dokumenta na majątność Polesie z jego ograniczeniem. Właściciele onych raczą z pewnemi dowodami zgłosić się sami lub przez osobę umocowaną do majątku Lada, położonego w Gubernii Mińskiej Powiecie Ihumeńskim w Kluczu Smiłowickim; a zwrócone im będą bez żadnego wynagrodzenia. Michał Jelski. (1469)

3 W domu Pani Pussier na Wileńskiej ulicy znajdują się kuchnie Angielskie ze wszystkimi przyborami do sprzedania. (1470)

3 W Xiegarńi Józefa Zawadzkiego w Wilnie znajdują się do przedania.

Mappy pięciu części świata, to jest: *Europa, Azja, Afryka, Ameryka i Australia* w języku polskim . . . . . Zł. 16

—Osobno *Europa* na jednym arkuszu . . . . . Zł. 4

Atlas doręczny, powszechny najnowszey Geografii, złożony z 28 Mapp w języku polskim . . . . . Zł. 18

Duodez Schul Atlas, to jest: ćwiartkowy *Atlas* Berliński złożony z 35 kart kolorowych . . . . . Zł. 16 gr. 20

Kleiner Hand-Atlas, t. j.: Mały Doręczny *Atlas* z 27 kart kolorowych złożony . . . . . Zł. 12

Atlas der neusten Geographie, t. j.: — *Atlas* najnowszey Geografii dla każdego stanu, i wszelkich zakładów szkolnych według najślawniejszych Geografów: PP. *Brué, Szmitt, Steina, Hassela, Gasperego*, i innych, wydany przez *Franciszka Friedl* w Wiedniu r. 1832 z 24 wielkich kart kolorowych złożony . . . . . Zł. 60

Neuer Hand-Atlas, t. j.: Nowy doręczny *Atlas* wszystkich części ziemi, dla użytku szkół wy-

dany przez *P. Heynisa* w Karlsruhe i z 25 kart kolorowych złożony . . . . . Zł. 17 gr. 10

Schul-Atlas t. j.: *Szreibera* Szkolny *Atlas* wszystkich części ziemi ze 24 kart kolorowych złożony, wydany w Lipsku 1832 r. . . . . Zł. 20

Neuer Atlas der ganzen Erde, t. j.: Nowy *Atlas* całej kuli ziemskiej, według najnowszych postrzeżeń geograficznych, dla użytku czytających gazety, gymnazyow i szkół przez *Steina* z 21 wielkich kart i siedmiu nowych historycznych, geograficznych i statystycznych tablic złożony . . . . . Zł. 39 gr. 20

Verkleinerter Hand-Atlas, t. j.: *Zmniejszony Atlas* doręczny w 60 wielkich kolorowych kartach arkuszowych wszystkich części kuli ziemskiej, w oprawie . . . . . Zł. 100

Compendieuse, Allgemeiner Atlas, t. j.: Skrócony powszechny *Atlas*, ułożony według najlepszych źródeł, i do wszystkich dzieł Geograficznych zastosowany (do *Geografii Szcafajera*) przez *P. Weiland*, w Weymarze . . . . . Zł. 19

Atlas pour servir aux lecons de Géographie ancienne, suivis de la Géographie de l'Illiade et de celle de l'Enéide, par *M. J. P. Ducros*, contenant dix cartes, dont cinq muettes, folio . . . . . Zł. 23 gr. 10

Nouvel Atlas classique elementaire, à l'usage des collèges et des institutions de l'université; d'après les dessins de *Mr. Lapie* in folio . . . . . Zł. 64

Atlas de Géographie universelle, précédé d'un traité de Géographie, avec une instruction sur la manière de tracer les cartes, et d'étudier la Géographie d'après les cartes muettes, et composé de 25 cartes p. *M. Sonnié Moret*, Paris 1832 . . . . . Zł. 25

Atlas de toutes les parties du monde, pour servir à l'étude de la Géographie et de l'histoire, dressé d'après les derniers traités de paix et les relations les plus récentes des voyageurs par *Perrot* . . . . . Zł. 28

Atlas portatif, composé de trente-deux planches coloriées, dressées par *M. Maire*, Géographe; précédé de notions sur la sphère céleste, et d'un précis elementaire de Géographie moderne, par *M. Tardieu Denesle* in 4to . . . . . Zł. 30